

Schriftelijke vragen

Onderwerp	Opvolging motie kernenergie
Datum	11 maart 2024
Steller van de vragen	PvdA, F. Rijkens
Registratienummer	627377
Behandeld door	Eline Leeneman

Aan de voorzitter van de raad,

Het college wordt conform artikel 39 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen van de gemeenteraad verzocht de volgende vragen schriftelijk te beantwoorden. De vragen gaan over de uitvoering van de motie over kernenergie, ingediend op 6 september 2023.

1. Kan het college aangeven welke stappen en wanneer er genomen zijn om uitvoering te geven aan deze motie?

Er zijn nog geen verdere stappen genomen om de motie uit te voeren. Door een tekort aan ambtelijk personeel lag de prioriteit bij de ontwikkelingen rondom wind- en zonne-energie. Deze motie is daarom 'op de plank' blijven liggen. Nu er zowel landelijk als provinciaal onderzoeken lopen naar kernenergie zijn wij voornemens eerst de resultaten hiervan af te wachten voordat er verdere stappen worden gezet.

2. De indieners van de motie hebben betoogd dat kernenergie een bewezen techniek is omdat deze techniek bv wordt toegepast in kernonderzeeërs. Is de bij kerncentrales toegepaste techniek dan toepasbaar en vergelijkbaar met die eisen die aan een kerncentrale op land moeten worden gesteld;

In theorie werken de onderzeereactoren hetzelfde als elke andere reactor die momenteel in gebruik is. Deze technieken zijn echter in vele gevallen gebaseerd op verouderde techniek uit de jaren '70. Kernonderzeeërs hebben ook aanzienlijk minder capaciteit voor de opwek van elektriciteit dan dat er nodig is bij een kerncentrale op land ten behoeve van de regionale energievraag. Daar komt nog bij dat deze onderzeeërs voor het gemiddelde publiek onbereikbaar zijn wat de veiligheid van deze systemen verhoogd. Een reactor op land moet veel beter beveiligd worden.

3. De indieners hebben tevens aangegeven dat kernenergie een rendabele techniek en duurzame techniek is. Wij hebben begrepen dat het onderzoek dat mogelijk wordt gemaakt door de rijksoverheid juist bedoeld is om dit soort aspecten beter in beeld te brengen. Waarom vindt het college zonder nader onderzoek dat dan nu al bewezen en waar zijn deze beweringen van het college op gebaseerd

Het college heeft nog geen standpunt bepaald over de rendabelheid en duurzaamheid van kernenergie. Uit verschillende analyses van o.a. het Internationaal Atoomenergie-agentschap blijkt wel dat er een grote potentie uitgaat van kleinschalige kerncentrales (SMR's) als CO₂-vrije energiebron.

Kernsplijtstoffen zijn echter niet onbeperkt voorradig op aarde en dus niet volledig duurzaam. Ook is de mijnbouw rondom deze natuurlijke bronnen niet duurzaam door de hoge CO₂ uitstoot van de machines die dit uitvoeren. Of kernenergie dan ook daadwerkelijk als duurzaam kan worden gezien vergt extra onderzoek. Het college zal deze onderzoeken afwachten alvorens een standpunt te bepalen.

- 4. De motie pleit enerzijds voor een onderzoek naar de nadere mogelijkheden voor een kerncentrale maar pleit anderzijds voor een onmiddellijke lobby tot het daadwerkelijk realiseren van een kerncentrale in Overijssel. Is het onderzoek niet juist bedoeld om eerst te onderzoeken wat de (on)mogelijkheden voor zo'n centrale zijn om vervolgens op basis van de onderzoeksgegevens tot een besluit voor of tegen te komen**

In de motie wordt gesproken over SMR's, dit is vanwege de lagere watertoevoer eis de enige optie die wellicht in de toekomst reëel is voor Hof van Twente. Een gewone kerncentrale zal in Hof van Twente nooit gebouwd worden, daarvoor is er namelijk te weinig watertoevoer. Zo hebben de nieuwste modellen van kerncentrales minimaal 125.000 liter water per seconde nodig, terwijl de grootste bron van water in Hof van Twente (het Twentekanaal) een capaciteit heeft van bijna 20.000 liter water per seconde.

Er worden op dit moment op landelijk en provinciaal niveau onderzoeken gedaan naar de realisatie van SMR's. De kern van deze onderzoeken is om verschillende aspecten (zoals potentie en mogelijke inpassing) in kaart te brengen alvorens een landelijke/provinciale visie te presenteren. We zullen daarom inderdaad eerst de resultaten afwachten van deze onderzoeken voordat er een standpunt wordt bepaald.

- 5. Waarom spreekt het college zich dan nu al uit voor een kerncentrale, en kiest ze voor een actieve lobby voor zo'n kerncentrale en zou het college er nu al voorstander van zijn als zo'n kerncentrale er komt.**

Er is geen collegestandpunt ingenomen over kernenergie. Er moet eerst meer onderzoek worden gedaan naar deze vorm van energie en de haalbaarheid in Hof van Twente voordat er een beslissing wordt genomen over een standpunt.

- 6. Ligt het niet voor de hand dat onze gemeente, gezien haar lobby voor kernenergie, dat de gemeente een grotere kans maakt om als eventuele locatie te worden uitgekozen temeer omdat verwacht mag worden dat in andere gemeenten er sprake zal zijn van groot verzet tegen zo'n centrale**

De plaatsing van een kerncentrale is niet alleen afhankelijk van de wensen van gemeenten. Dit is ook afhankelijk van o.a. de ruimtelijke benodigdheden voor een SMR (watertoevoer of afstand tot huizen). Op dit moment is hier nog te weinig over bekend om te bepalen of er potentie is in onze gemeente.

- 7. In de raadsvergadering van 5 maart 2024 heeft wethouder Scheperman aangegeven (kennelijk op voorhand) voorstander te zijn van een kleine kerncentrale (quote "wat mij betreft zou die er wel mogen komen en dan het liefst zo snel mogelijk"). Is dit ook het collegestandpunt?**

Tot op heden is geen collegestandpunt over kernenergie ingenomen. Sinds de heer Scheperman de stap van raadslid naar wethouder heeft gemaakt, is binnen het college ook nog niet over dit onderwerp gesproken. Wij wachten de lopende onderzoeken af alvorens we een standpunt bepalen over kernenergie.

- 8. Onduidelijk is (ook in de motie) of qua locatie van een mogelijke SMR de provincie Overijssel of de gemeente Hof van Twente wordt bedoeld. Kan het college daar opheldering over verschaffen?**

Zoals al eerder vermeld is sinds de heer Scheperman de stap van raadslid naar wethouder heeft gemaakt binnen het college niet over kernenergie gesproken. Wij kunnen u daarom nu geen duidelijkheid verschaffen over locatiebepalingen in deze motie.

9. Vindt het college dat onze gemeente zich zou moeten aanbieden als potentiële vestigingsplaats voor een eventuele kerncentrale?

Het college is van mening dat onze gemeente zich op dit moment nog niet moet aanbieden als een potentiële vestigingsplaats. Er is namelijk nog erg veel onduidelijk rondom SMR's. Het lijkt ons daarom verstandig om eerst de onderzoeken, en daaruit voortvloeiende visies, van de Rijksoverheid en de Provincie af te wachten voordat wij bepalen of wij ons willen aanbieden als vestigingsplaats.

10. De wethouder heeft als indienend raadslid van de motie aangegeven dat een SMR redelijk snel is te realiseren, terwijl de PvdA uitgaat van een vroegst mogelijke realisatie in 2045. In relatie tot onze inspanningen tot het klimaat-neutraal maken van onze gemeente en/of onze provincie is het relevant om duidelijkheid te krijgen over de realisatietermijn. Kunt u aangeven aan de hand van betrouwbare bronvermelding of het college nog steeds denkt dat zo'n centrale voor 2030 gerealiseerd zou kunnen worden?

In de westerse wereld zijn nog geen SMR's gerealiseerd en het is daarom onzeker wanneer en tegen welke kosten SMR's zouden kunnen worden gerealiseerd. In de marktanalyse die NRG in opdracht van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat heeft uitgevoerd wordt de minimale doorlooptijd voor vergunningverlening en bouw van een SMR op circa zeven jaar geschat, mits deze is gebaseerd op conventionele technieken en het een ontwerp betreft dat al eens is gebouwd. Op basis van deze verwachtingen lijkt een eventuele realisatie van SMR's tegen 2040 pas mogelijk.

Naast de praktische kant is het op dit moment niet mogelijk een vergunning voor een kerncentrale te krijgen in Hof van Twente. Op basis van de Kernenergiewet zijn drie locaties aangewezen waar kerncentrales gebouwd mogen worden. Het is de verwachting dat deze wet, ook bij de bouw van SMR's, gewijzigd zal moeten worden voordat er in andere delen van het land kerncentrales gebouwd kunnen worden. Aangezien dit een politiek proces betreft is het lastig om hier een tijdsindicatie aan te geven.

11. De wethouder heeft aangegeven weer te willen komen tot een klankbordgroep Duurzaamheid. Maakt de in de motie voorgestelde lobby voor kernenergie deel uit van dit "voeten op tafel" overleg?

Ambtelijk is er al eens onderzoek gedaan naar de kansen voor verschillende alternatieve energiebronnen in Hof van Twente. Het is de intentie om dit te presenteren aan de klankbordgroep.

16 april 2024

Burgemeester en wethouders van Hof van Twente,
de secretaris,

drs. D. Lacroix

de burgemeester,

drs. H.A.M. Nauta-van Moorsel MPM